

Delårsrapport Orsa kommun 130731

ORS

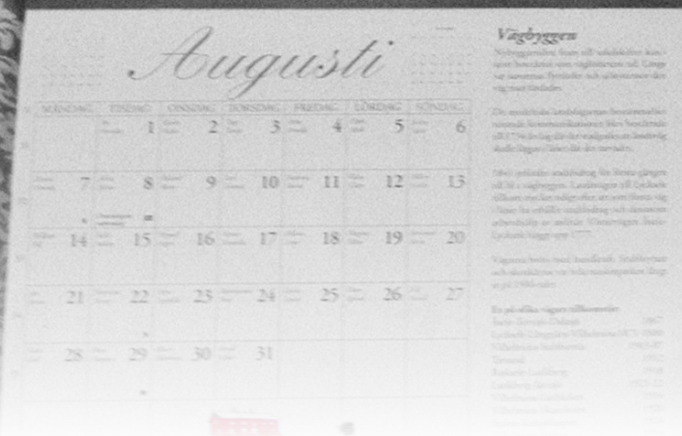

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

De första sju månaderna	4
Kommentarer till delårsresultatet	5
Kommunens bolag	6
Driftredovisning	7
Prognos för verksamhetsåret 2013	7
Kommentarer till delårsresultat och prognosen	8
Kommentarer till balansräkningen	10
Kommentarer till kassaflödesanalysen	10
Vision, värdegrund, mål	11
Når vi målen?	12
Personalredovisning	13
Kommunfullmäktige	14
Kommunstyrelsens verksamheter	15
Barn- och utbildningsnämnden	19
Socialnämnden	21
Miljönämnden	24
Byggnadsnämnden	26
Driftredovisning för perioden januari-juli 2013	28
Investeringsredovisning för perioden januari-juli 2013	28
Periodens Resultaträkning	29
Balansräkning	29
Kassaflödesanalys	30
Noter resultaträkning	31
Noter balansräkning	32
Noter kassaflödesanalysen	33
Prognos för driftredovisning 2013	34
Prognos för 2013 års resultaträkning	35
Noter till prognos 2013	35
Redovisningsprinciper	36
Ordlista	37
Revisorernas utlåtande	38

De första sju månaderna

Befolkning och arbetsmarknad

Vid årsskiftet 2012/2013 var invånarantalet i Orsa kommun 6 835 personer. Vid delårsbokslutets uppräntande har invånarantalet minskat ytterligare och uppgår nu till endast 6 796 personer. Normalt sett ökar både ut- och inflyttningen under hösten då många yngre skriver sig på nya studieorter. På senare år har det avlidit betydligt fler personer än det föds men däremot tycker vi oss se ett det negativa flyttnettot minskar och med hjälp av bl a elever vid SCoTT-utbildningen hoppas vi att invånarantalet kan öka under hösten. Förhoppningsvis kan befolkningsminskningen totalt sett bli något mindre än vi räknat med.

Arbetslösheten har minskat till 242 personer (inklusive 123 sökande i program med aktivitetsstöd), en minskning med 39 personer jämfört med samma tidpunkt förra året. Tittar man på arbetslösheten vid årsskiftet så är den totala siffran oförändrad. Vid årsskiftet var 348 personer arbetslösa (inklusive 154 sökande i program med aktivitetsstöd).

Även denna sommar har alla Orsaungdomar i klass nio till och med det första året i gymnasieskolan av kommunen erbjudits två veckors betalt feriearbete. I år hade 135 ungdomar kommunal feriepraktik vilket är en liten ökning jämfört med 2012. Kommunen har under en rad år erbjudit ett stort antal ungdomar feriejobb och jämfört med andra kommuner är dessa ungdomssatsningar stora. Satsningen har också uppmärksamats i ett par tidningsartiklar.

Investeringar

Liksom tidigare år har efter 7 månader endast en liten del av investeringsbudgeten förbrukats. Bara 5,9 mkr av 17,1 mkr budgeterade (exklusive exploateringsfastigheter) har använts. Procentuellt är detta något högre än den nivå som investeringarna legat på vid samma tidpunkt de senaste åren. Ombyggnationen av Järnvägsgatan har startat och är den enskilt största investeringen hittills i år. I övrigt ligger de största

investeringsutgifterna i bredband till byar och stadsnät vilka till stor del finansieras via bidrag och anslutningsavgifter. Investeringsutgifterna ligger lågt i samtliga nämnder och verksamheter utom just kommunstyrelsens verksamheter.

Under de senaste åren har investeringsutgifterna uppgått till ca 60-65 % av budgeterade investeringar. Under 2012 förbrukades så lite som 49% av investeringsbudgeten. Anledningen var att exploateringen av Lisselhedsområdet inte kommit igång som budgeterat. Det är inte troligt att hela investeringsbudgeten för 2013 förbrukas heller, även om ombyggnaden av Järnvägsgatan fortsätter med etapp 2 under hösten och exploateringen av Lisselhedsområdet kommer igång.

Viktiga händelser

Bland de viktigaste händelserna finns att Centrumprojektet har kommit igång med sin första etapp. Norra delen av Järnvägsgatan har byggts om och efter sommaren fortsätter vi med etapp två. Starten möjliggjordes genom det avtal som tecknades med Trafikverket om övertagande av bland annat Järnvägsgatan i januari.

Efter larmrapporter om resultatet på Orsaskolan sattes kraftfulla åtgärder in och de förbättringar som nåddes blev en nystart för skolan.

Orsa bildade tillsammans med Mora, Älvdalen, landstinget Dalarna, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ett så kallat Finsamförbund för att effektivare kunna samarbeta om insatser för att undvika bidragsberoende för individer med rehabiliteringsbehov.

Detaljplanen för Styversbacken togs vilket ledde oss ett steg närmare försäljning av tomter i området.

De första stegen mot en samlad kulturförvaltning, där biblioteket flyttas till kulturhuset, togs också under första halvåret.

a Kommentarer till delårsresultatet

Resultat

För de första sju månaderna 2013 redovisar kommunen ett negativt ekonomiskt resultat på 0,2 mkr (jämfört med 7,4 mkr för samma tid 2012). Skatter och utjämningsbidrag har ökat med 5,5 mkr jämfört med 2012 års delårsrapport och verksamhetens nettokostnader har ökat med 13 mkr, varav 7 mkr förklaras av att förra året så ingick 7 mkr återbetalning från AFA Försäkring. Förutom denna post har alltså nettokostnaderna ökat med 6 mkr vilket är i samma storleksordning som föregående år vid denna tidpunkt.

Barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden samt kommunstyrelsens verksamheter visar alla stora negativa resultat för delåret. Dessa tre verksamheter prognostiserar dessutom ett sämre resultat på helår än vad delårsresultatet visar. Totalt räknar kommunen med ett negativt resultat på 185 tkr vilket är 3,9 mkr sämre än budgeterat.

Balanskrav

Balanskravet i kommunallagen 8:5 innebär att om inte kommunen redovisar ett positivt resultat, där intäkterna överstiger kostnaderna, så skall det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas inom de närmast följande tre åren. Sedan balanskravet infördes har kommunen redovisat underskott två gånger, år 2003 och 2008. Båda gångerna har gångerna har fullmäktige bestämt att underskottet skall återställas "omedelbart" under kommande år och det har vi också lyckats med.

I prognosen för 2013 ingår kostnader på 1,6 mkr avseende ändrade beräkningsgrunder för ränta på pensioner vilket inte behöver medräknas i balanskravet.

Kommunens ekonomiska mål 2013

Kommunens prognos visar ett resultat på -185 tkr. Det budgeterade resultatet för 2013 fastställdes under 2012 till 5 mkr varav 4 mkr öronmärkts för pensioner. Under våren 2013 beviljades Socialnämnden ett tilläggsanslag på 1 260 tkr vilket innebär att det budget-

erade resultatet nu ligger på 3 740 tkr. Utifrån dagens prognostiserade resultat kommer inte kommunen att kunna nå upp till de ekonomiska målen om ett positivt resultat ur vilket man reserverar en del till framtida pensioner. Inte heller blir det möjligt att leva upp till det underliggande målet om värdesäkring av det egna kapitalet. Ett av kommunens ekonomiska mål har under en rad år varit att minska kommunens låneskuld. Av kommunens långfristiga lån återstod endast ett lån på 5,8 mkr vid ingången av 2013. Hela summan förfaller i december 2014 varför ingen amortering kommer att ske under 2013.

Som framgår av prognosen för driftredovisningen (sid xx) har, som tidigare nämnts, de stora förvaltningarna svårt att klara sina åtaganden inom den ram de tilldelats. Överskottet på finansieringen som väger mot verksamheternas prognostiserade underskott har flera orsaker men de största posterna är intäkten från AFA Försäkring som kommer att återbetala ca 6,8 mkr samt uppvärderingen av aktierna i Grönklittsgruppen som uppgår till ca 2,2 mkr.

Det som verkligen är oroande är att vi trots dessa intäkter prognostiserar ett negativt resultat på sista raden för helåret 2013. Se vidare prognosen på sidan 34.

Kommunens bolag

Orsabostäder AB

Vår tänker lyfta bostadsbeståndet kvalitetsmässigt genom nybyggnation och upprustning av befintliga lägenheter. Verksamhetsåret 2011 togs stora investeringar i området Storgärdet (5 mkr) och 2012 fortsatte vi upprustningen av befintligt bestånd på Brömsen etapp 1 samt avslutar Brömsen etapp 2 i år - totalt 4,2 mkr.

I år är säljs fastigheterna Borngärdet och Kuruld för att ge bolaget nödvändiga tillskott av likvida medel och reavinster för att uppväga kostnaderna för rivning av 38 lägenheter.

Våren 2014 börjar vi bygga kvarteret Måsen etapp 1 med två byggnader som innehåller tillsammans 16 lägenheter. Dessutom tar vi beslut om fortsatta upprustningar av befintligt bestånd.

Vår ambition de närmaste åren är att vi med egna medel ska investera 13 -15 mkr i befintligt bestånd och nybyggnation 50 mkr (Måsen plus Bo-Bra på äldre dar).

Orsa Lokaler AB

Verksamhetsåret 2012 var ”städåret” i bolaget då vidtogs åtgärder för att komma tillrätta med de ekonomiska problemen. Politiska beslut har tagits för att underskotten för gamla plattfabriken, Skeer och de inlösta husen evter E45 ska täckas av Kommunen. Bolaget kommer att begära att även Dalagatan 1 ska i framtiden räknas som näringsfastighet.

Vid årsskiftet 2012-13 löstes kommunreversen med hjälp av extern upplåning. Vår prognos var att 2013 ska visa ett överskott på ca 600 tkr. Överskott de närmaste åren är nödvändigt om bolaget av egen kraft ska återställa egna kapitalet (behov 2,2 mkr). I dagsläget har vi endast ca 300 tkr från att ha förbrukat halva aktiekapitalet vilket är lika med kontrollbalansräkning.

Behovet av akuta underhållsåtgärder ligger på ca 4 mkr. Där står fönsterbyten på Orsa lärcentrum först för åtgärd, ca 50st.

Med en ekonomi i balans och akuta åtgärder vidtagna hoppas vi att kunna satsa på energibesparande investeringar för framtiden.

Orsa Vatten och Avfall AB

Orsa Vatten och Avfall AB's största projekt under 2013 har varit ombyggnationen av Järnvägsgatan. För att undvika att behöva gräva upp och reparera va-ledningar när överbyggnaden på Järnvägsgatan har gjorts om har bolaget bytt ut ledningsnätet på den norra delen av Järnvägsgatan (etapp 1). Arbetet har medfört merkostnader för upptining som har täckts av Orsa kommun.

Bolaget har träffat ett avtal med Orsa kommun om ersättning för att bolaget hanterar dagvattnet i kommunen. Avtalet reglerar avledning och omhändertagande av dagvatten från gator och annan allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap

Projektet med att ansluta VA-nätet i exploateringsområdet Styversbacken till Moravatten AB's VA-nät i norra Vattnäs fortskrider. Utbyggnaden har vid halvårsskiftet 2013 kommit ca 300 meter in på Orsasidean. Första etappen av tomter till försäljning beräknas bli klar under 2014.

Orsa Vatten och Avfall AB har i likhet med föregående år haft en ansträngd likviditet. Bolaget har gjort omfattande investeringar som har tärt på likviditeten. I avvaktan på en långsiktig lösning med ökad upplåning och / eller utökat aktiekapital har bolaget fått en ökad limit i koncernkontot. Orsa Vatten och Avfall AB har lagt en nollbudget för helåret 2013.

Bland framtidsplanerna finns takbyte på personalbyggnaden på Tranmyrsvägen, byte av värmepumpar på Bunk avloppsreningsverk och upprustning av återvinningscentralen i Orsa.

Driftredovisning

Nedan visas verksamheternas avvikelser i förhållande till 7/12 av budget 2013 (minus innebär överskridande).

<i>Fullmäktige</i>	<i>Tkr</i>	45
<i>Kommunstyrelsens verksamheter</i>		468
<i>Barn- och utbildningsnämnden</i>		-1 807
<i>Socialnämnden</i>		-3 177
<i>Miljö- och hälsoskyddsnämnden</i>		141
<i>Byggnadsnämnden</i>		50
<i>Löneökningar</i>		1 165
<i>Summa</i>		-3 115
<i>Finansiering</i>		711
<i>Total</i>		-2 404

Prognos

Resultat

Enligt prognosen kommer Orsa kommun att redovisa -185 tkr i resultat för verksamhetsåret 2013. Det innebär en budgetavvikelse på -3 925 tkr. Orsa kommun har ett budgeterat resultat på 3 740 tkr.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader i resultaträkningen beräknas till 357,9 mkr vilket är 4,2 mkr mer än budgeterat. Då har ändå nettokostnaderna minskats med 6,8 tkr avseende återbetalningen från AFA så egentligen är nettokostnaderna ca 10,9 mkr högre än budgeterat och av dessa ligger 10,7 mkr på nämnderna.

Att nettokostnaderna ser ut att vara proportionellt lägre under årets sista fem månader beror enbart på återbetalningen från AFA. Ser man till nämnderna så förväntas deras nettokostnader öka under hösten.

Kommentarer till delårsresultat och prognosen

Kommunstyrelsens verksamheter

Kommunstyrelsens verksamheter beräknas lämna ett underskott på 2 148 tkr i slutet på året. En orsak är att kollektivtrafiken förväntas kosta ca 400 tkr mer än budget. En annan orsak är underskottstäckningsbidrag till Orsa Lokaler som beräknas bli ca 500 tkr mer än budgeterat. Vidare belastar omställningskostnader för personal budgeten för kommunstyrelsen med ca 1 500 tkr. Räddningstjänsten har i år fått göra insatser vid flera skogsbränder vilket gör att den budgeterade ramen inte kommer att räcka. Merkostnaden beräknas bli ca 100 tkr.

De centrala stödfunktionerna beräknar att få ett resultat som är ca 400 tkr bättre än budget. Den främsta orsaken är löneservice som betalat tillbaka lite pengar för år 2012 samt växeln som har lägre kostnader för personal samt telefoniavtal än beräknat. Näringslivskontoret och kulturutskottet beräknas ha en budget i balans i slutet på året.

Det ekonomiska resultatet för fritids- och serviceutskottets verksamheter för första halvåret är positivt. En relativt gynnsam vinter har hållit kostnaderna för snöröjningen nere. Väg- och beläggningsarbeten görs under andra delen av året, så inga kostnader har bokförts ännu. Föreningsbidrag kommer att betalas ut med en något lägre summa än budgeterat. Uppskattningsvis 100 tkr lägre än budget är de budgeterade föreningsbidragen. Flytten till nya lokaler för Ungdomens hus har dragit ut på tiden vilket gör att den beräknade hyreskostnaden för året blir lägre. Personalkostnaderna blir också lägre då sjukskrivningar och annan frånvaro inte fullt ut har bemannats. Prognosen för Ungdomens hus ligger på ca 100 tkr plus. Totalt är prognosen för fritids- och serviceutskottet plus ca 200 tkr.

Barn- och utbildningsnämnden

Den största avvikelserna i prognosen står grundskolan och gymnasienämnden för. Grundskolan har inte lyckats genomföra anpassningar av personalstyrkan i relation till elevminskningen vilket ger kostnader utöver budget. Detta tillsammans med de insatser som gjorts

för barn i behov av särskilt stöd samt hemspråksundervisning är orsakerna till det beräknade underskottet på ca 3 900 tkr för grundskolan. Gymnasienämndens beräknade underskott på ca 1 700 tkr beror på en högre avräkning för resultatet 2012 än budgeterat samt beräknat underskott för 2013.

Det ekonomiska utfallet för SCoTT är svårt att beräkna då det är beroende bl a på elevantalet för de nya kurserna som börjar under hösten. I nuläget räknar SCoTT med en budget i balans.

Underskotten i förvaltningen balanseras till viss del av ett överskott på BUN's buffert vilket beror på att nämnden mycket sparsamt fattat beslut om att fördela tilläggsmedel till verksamheterna. Även bufferten för tillkommande kapitalkostnader utnyttjas sparsamt då investeringarna varit återhållsamma under året.

Totalt lämnar BUN en prognos för året på minus 4 255 tkr.

Socialnämnden

Äldreomsorgen har ett något sämre resultat i jämförelse med 2012. Konsekvenserna av heltidsavtalet börjar visa sig med ett underskott då vi inte har ett kompletterande årsarbetstidsavtal för personalen. Detta innebär en högre personaltäthet än budgeterat.

Äldreomsorgen har också ökade kostnader för tvätt med anledning av hur avtalet med Samhall är formulerat, ca 500 tkr. Övertagandet av hemsjukvården från Landstinget prognostiserar ett underskott. Det har dock visat sig att nämnden tilldelats mindre medel än vad skatteväxlingen med Landstinget totalt sett tillförde Orsa kommun. Inför 2014 bör därför en justering av budgeterade medel göras. Totalt sett beräknas äldreomsorgen ge ett underskott på ca 1 615 tkr.

Särskilda omsorgen och LSS/LASS håller budget totalt, och de beräknas lämna ett överskott i budgeten på ca 460 tkr. Anledningen till det är att antalet elever som går gymnasiesärskola på annan ort är färre och personlig assistans har fått återbetalning i ett beslut som gäller för 2012. Gruppboistäderna har haft en övertalighet och resursturer som nu ska vara åtgärdat.

Individ- och familjeomsorgen redovisar ett negativt

periodresultat främst gällande försörjningsstödet men även för kostnader för placering av barn och ungdomar samt vuxna. Satsningar på tidiga insatser och hemmaplanslösningar behöver utvecklas. Kostnader för placering av ensamkommande flyktingbarn är höga men ska återsökas från Migrationsverket. IFO-kontoret har haft en fortsatt stor omsättning i personalen där svårigheter att rekrytera föranlett kostnader för bemanningsföretag. Den totala prognosen för IFO's verksamhet är minus 3 245 tkr.

Resurscentrum har inlett ett stort förändringsarbete, där vissa kostnader ännu inte har kunnat läggas på budgeterad nivå. Arbetspraktikplatserna som finansieras genom ett tilläggsanslag från kommunstyrelsen ska minska kostnaderna för försörjningsstödet. Prognosen pekar på ca 400 tkr i överskott med anledning av ett projektbidrag som avser 2012 som utbetalats år 2013.

Förvaltningens totala prognos för året beräknas bli minus 4 277 tkr, men då ingår att nämnden inte blivit fullt ut kompenserade för övertagandet av hemsjukvården.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden visar ett överskott i periodresultatet vilket främst beror lägre personalkostnader än budget. Anledningen till det är svårigheter att rekrytera samt lönekostnadsbortfall i samband med sjukdom och vård av barn. Överskottet kommer till viss del minska under andra halvåret då tjänsterna tillsatts.

De nya rutinerna för att debitera kostnaderna till Mora kommun gör det också svårt att bedöma det ekonomiska läget i slutet av året, då avvikelser i resultatet ska regleras mot Mora kommun i samband med årsbokslut men bedömningen är att budgeten ska vara i balans vid årets slut.

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden visar för första halvåret ett litet överskott. Delvis beror detta på att det inte betalats ut så mycket bostadsanpassningsbidrag under första delen av året. Bedömningen är ändå att alla pengar kommer att gå åt under hösten. Bygglovsverksamheten har haft låga intäkter under första halvåret och visar därmed ett negativt resultat. Anledningen är att periodens ärenden varit av enklare karaktär. Större ärenden väntas in till hösten. Prognosen för förvaltningen beräknas bli att resultatet är i balans med budgeten i slutet av året.

Finansiering

I delårsbokslutet har finansieringen ett överskott på ca 0,7 mkr. I detta överskott ingår uppvärdering av innehavet av aktier i Grönklittsgruppen med 2,2 mkr men också minusposter som tex delägandet i Oreälvens Kraft AB och pensionskostnader. Låga elpriser samt låg produktion pga krånglande turbin i kraftverket förklarar underskottet i delägandet ovan och förändrade förutsättningar (sänkt ränta) vid

nuvärdeberäkning av framtida pensionsskuld förklarar underskottet för pensionskostnaderna.

I delårsbokslutet är kommande återbetalning från AFA inte inräknade men däremot i prognosen för helåret. Totalt sett räknar vi med att finansieringen på helårsbasis ger ett överskott som motsvarar ungefär denna återbetalning på 6,8 mkr.

Kommunen totalt

Liksom förra året vi denna tid så hoppas och tror ekonomichefen att resultatet kommer bli något bättre än de prognoser som lämnats i denna delårsrapport och att vi ändå skall kunna redovisa ett positivt resultat på sista raden i kommande årsbokslut. Även om vissa nämnder är lite optimistiska så känns det ändå som om andra är lite för pessimistiska avseende årsresultatet. Det samlade prognostiserade underskottet för nämnderna på 10,7 mkr borde kunna sänkas.

Till detta kan tilläggas att det diskuteras en återbetalning av ytterligare ett års AFA försäkringar, förutom de två år vi räknat med i prognosen. Men efter dessa återbetalningar så är det vad vi förstår definitivt slut med ytterligare ”engångsintäkter” av detta slag i framtiden.

Kommentarer till balansräkningen

Den stora skillnaden i balansräkningen jämfört med tidigare är att kortfristiga placeringar ökat med nästan 53 mkr. Merparten drygt 50 mkr beror på att Orsa Lokaler AB återbetalat tidigare lån till kommunen och istället tagit upp dessa lån externt. Orsaken var en ändring i lagen som annars riskerade att bolaget inte skulle få avdrag för sina räntor i deklarationen. Därutöver har kommunens innehav av aktier i Grönklittsgruppen AB värderats upp till anskaffningsvärdet efter tidigare nedskrivning 2011 då marknadsvärdet en tid legat under anskaffningsvärdet. Idag är värdet på aktierna ca 13,5 mkr.

Kortfristiga fordringar har minskat sedan årsskiftet liksom de kortfristiga skulderna. Till största del har detta att göra med att Orsa Lokaler AB i början av 2013 löste den sista delen av lånet från kommunen.

Kommunen har idag löst alla sina egna lån de kan, kvar ligger ett bundet lån på 5,8 mkr som kommer lösas under senhösten 2014. Under rubriken långfristiga skulder i balansräkningen ingår förutom vårt kvarvarande lån även investeringsbidrag för bl a utbyggnaden av Järnvägsgränd som enligt nya rekommendationer skall redovisas som långfristiga skulder.

Kommentarer till kassaflödesanalysen

Verksamhetsnetto justerat med kostnader som inte påverkar rörelsekapitalet

Verksamhetsnettot uppgick för perioden till 1,9 mkr. Detta betyder att samtliga driftkostnader samt en viss del av kommunens investeringsutgifter finansierats med skatteintäkter och bidrag.

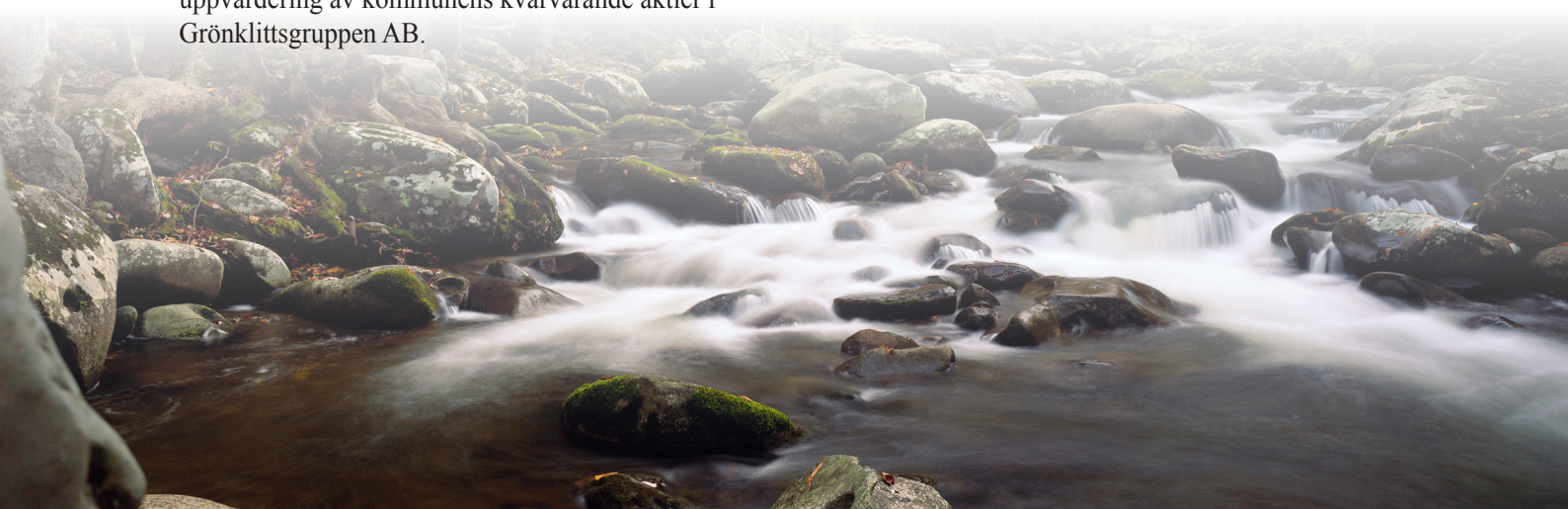
Investeringsnetto

Under perioden har investeringarna uppgått till 5,9 mkr (exklusive exploateringsfastigheter). Ingen försäljning av anläggningstillgångar har skett. Förändring av kortfristiga placeringar med 52,6 mkr avser placering av överlikviditet som uppstått då Orsa Lokaler AB återbetalat lån till kommunen samt uppvärdering av kommunens kvarvarande aktier i Grönklittsgruppen AB.

Finansieringsnetto

Periodens finansieringsnetto är 5,6 mkr. 0,2 mkr avser återbetald utlåning från Oreälvens kraft och 5,4 miljoner är investeringsbidrag och anslutningsavgifter avseende bredband.

Förändringen av de likvida medlen är -50,9 mkr. I stort sett hela beloppet är en omfördelning till kortfristig placering.

Vision, värdegrund, mål.

Vision och värdegrund.

Kommunens vision och värdegrund skall enligt beslut i kommunfullmäktige i maj 2009 vara:

Orsa kommuns värdegrund

I vår kommun värnar vi de mänskliga rättigheterna och barns och ungdomars speciella rättigheter. Det innebär att alla i kommunen bemöter andra med öppenhet, respekt och medkänsla. Det innebär att vi tar våra medmänniskor på ett sådant allvar att de känner sig delaktiga i arbetet med att göra kommunens olika verksamheter bättre.

Vår ekonomi och våra naturresurser är vi rädda om. Därför ska vi handskas varsamt med de medel och resurser vi har och se till så att kommunen utvecklas i en för naturen hållbar riktning. En av de största resurser vi har är vår personal.

Vi är också medvetna om att kommunens verksamheter är beroende av varandra för att fungera. Det behövs kompetens, helhetssyn, ansvarstagande och initiativrikedom för att få de olika verksamheterna att dra åt samma håll.

Vi sätter medborgarna först och vår uppgift är att göra deras vardag så enkel som möjligt. Med enkelhet menar vi ett gott bemötande och vara till hjälp så att den enskilde känner sig respekterad och nöjd, även om man inte alltid får som man vill.

Orsa kommun är inte en ensam ö i världen och välkomnar därför samverkan med många olika aktörer på många olika sätt.

Orsa kommuns vision

I framtidskikaren är Orsa en kommun där folk trivs och vill bo kvar. Den goda Orsaandan sprider sig och ger oss ett så gott rykte att folk gärna flyttar hit.

Eftersom vård, skola, omsorg och annan samhällsservice håller hög klass känns det tryggt att använda den, både för oss som bor här och för våra besökare. Orsa är känt för en god livsmiljö och för att vi tar hand om varandra och våra besökare på ett trevligt och öppet sätt.

Kommunen är dessutom en spännande kommun, vi gillar fantasiförmåga och utmärker oss gärna med humor och en gnutta galenskap. Detta tillsammans med ett tydligt och rakt ledarskap gör att kommunen och inte minst vårt näringsliv utvecklas och mår bra.

Vi är kända som ett av landets ledande träcentrum och vår besöksnäring ger intäkter som gör att vi kan satsa mer på välfärd och tillväxt.

Eftersom världen förändras gör Orsa kommun det också. Vi ser det nya som en utmaning och en möjlighet.

Kommunens övergripande målområden skall enligt beslut i kommunfullmäktige i maj 2009 vara:

Livskvalitet • Samhällsservice • Orsaandan • Tillväxt • God ekonomisk hushållning

Såväl målområdena som vision och värdegrund är under omarbetning under hösten.

Når vi målen?

Här följer en kort bedömning av den kommunövergripande måluppfyllelsen vid halvårsskiftet. De flesta nyckeltal redovisar årligen och kommer inte att kunna redovisas förrän i årsberättelsen. Målen och måtten är också under revidering.

Livskvalitet Delmål: Fritid, delaktighet, miljö

Målen att hälften av kommunens bidrag ska gå till ungdomsverksamhet kommer att uppfyllas. Under delaktighet finns inga aktuella mätningar. Målet mäts nästa gång 2014

Arbeten pågår för att förbättra trygga och goda uppväxtvillkor för barn- och ungdomar, men även här, liksom för övriga miljö- och livskvalitetsmål får vi avvakta nya nyckeltal.

God ekonomisk hushållning

Delmål: Realistisk budget, värdesäkring av eget kapital, välplanerade investeringar

Prognoserna visar i bästa fall på ett noll-resultat, varför målet inte uppnås.

Samhällsservice Delmål: Vård och omsorg, utbildning, infrastruktur, tjänstegarantier

Vi väntar på ny statistik inom vård- och omsorg. Nyckeltalet inom utbildning har förbättrats från en låg nivå. De insatser som görs har börjat ge resultat.

Orsaborna är fortsatt missnöjda med transportmöjligheter och kommunikationer.

Förvaltningarna har infört tjänstegarantier. Dessa går att hitta på respektive förvaltnings hemsida.

Tillväxt Delmål: Näringsliv, befolkningsutveckling, arbetsmarknad

Vi närmar oss de hundra främsta när det gäller allmänhetens attityder till företagande i Företagarnas ranking av företagsklimatet. Glädjande nog så visar vi fortsatta bra resultat när det handlar om kommunens politikernas och tjänstemäns attityder till företagande. Befolkningen minskar fortfarande något.

Orsaandan Delmål: Ledarskap, medarbetarskap

Många förändringar innebär oftast ”oro i leden” och det har vi sett även i Orsa de senaste åren. En viss arbetsro börjar dock infinna sig igen. Det är en stor utmaning att hålla i nödvändigt förändringsarbete och inte minst ställer det stora krav på ledarskapet, såväl politiskt som på tjänstemannanivå.

Personalredovisning

De första sju månaderna 2013 Central kompetensutveckling samt information

Centralt har följande utbildningar genomförts (antal deltagare inom parentes):
ADATO rehabprogram (18), individuell lönesättning (12) och samverkansutbildning (356),

Tillsammans med Mora och Älvdalen har utbildningar genomförts i Bättre arbetsmiljö (BAM) (1), Offentlighet och sekretess (8), Mediahantering (7) samt Talangjakt (5).

Efter genomförda utbildningar har utvärdering med deltagarna gjorts och utbildningarna har genomgående fått goda till mycket goda omdömen.

En kombinerad utbildning för politiker och tjänstemän ”Politiker beslutar - tjänstemännen verkställer” har genomförts med 22 deltagare.

Under våren har två kommunfrukostar med information genomförts med 49 + 30 deltagare.

Samverkan

Ett brett arbete med att utveckla samverkan har genomförts under första halvåret.

Utbildningar har genomförts med ca 90 % av medarbetarna. En del arbetsplatser har börjat förändra strukturen mot det nya sättet att arbeta

Kollektivavtalen är ännu inte justerade. Det saknas fortfarande några uppdateringar innan de kan skrivas på.

Kompetensförsörjning

Arbetet fortsätter i samverkan mellan Mora, Orsa och Älvdalen. Slutredigering av analys och grundvärdena pågår. En lärkonferens med kommunledningarna planeras.

Löneöversynen

Löneöversynen pågår med målet att huvuddelen av de nya lönerna ska gå ut med augustilönen. Lärarförbunden och kommunal blev klara före semestrarna. Alla avtalsområden har nu slutit minst treåriga avtal, så nu kan planering och genomförande av lönerrevisionerna göras med målet att de nya lönerna ska kunna gå ut med aprillönen 2014.

I löneöversynerna tas hänsyn till den befattningsvärdering som gjordes under 2011. Det kan konstateras att det kommer att ta tid att åtgärda de strukturella fel som finns i organisationen. Samtidigt måste befattningsvärderingen ses över under 2014.

Kollektivavtal

Heltidsavtalet inom äldreomsorgen har sagts upp då det inte gick att komma överens om ett flexibelt arbetstidsavtal. Ett nytt arbete med att skapa ett avtal där alla delar ingår är påbörjat inom socialförvaltningen, med målet att avtalet ska kunna tillämpas från januari 2014. Samtidigt finns intressen från andra avtalsområden att starta försök med flexibla arbetstidsmodeller.

Friskvård och hälsa

Av budgetsäl har sömn- och viktminskningskurserna tagits bort. Förra hösten provades ett avtal med Mora simhall om simning. Detta var uppskattat av våra medarbetare, ca 20 % nyttjade erbjudandet. Tyvärr var det föreslagna avtalet för dyrt och diskussioner med simhallen om ett nytt avtal pågår.

Ohälsotalet är för kommunen 5,5 %. Det är en ökning med 1,2 % sen 2012 års bokslut. Halvårssiffrorna brukar vara något högre än helår men detta måste bevakas. Samtidigt rapporteras det nationellt att ohälsotal och sjukskrivningar ökar.

Personalkontoret

En ny personalstrateg har rekryterats sedan den tidigare gått till en liknande befattning i Älvdalen.

Kommande halvår

Under kommande halvår ska samverkansavtalet slutligen införas i verksamheterna.

Med erfarenheter från Mora, Orsa och Älvdalens rekryteringsstrategi ska vi påbörja Orsas lokala del.

Översynen av policys och riktlinjer fortsätter. Under hösten ska arbetsmiljöpolicy och policy mot mutor tas fram samt drogpolicyn uppdateras.

Personalkontoret kommer att delta i samma rekryteringsmessa på Moraparken som förra året för att fortsätta marknadsföra oss som arbetsgivare.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige hade under första halvåret tre möten. Under dessa togs bland annat det uppmärksammade beslutet att begära att kommunen får bli en kommun utan vargrevir.

Detaljplanen för Styversbacken antogs, vilket ger möjligheter att skapa tomter för bostäder i ett mycket attraktivt område.

Under första halvåret godkändes också starten av ett FINSAM-förbund för Norra Dalarna. Syftet är att samordna landstingets, arbetsförmedlingens, försäkringskassans och kommunernas resurser för att hjälpa människor som står långt utanför arbetsmarknaden.

Ett avtal med Trafikverket godkändes, vilket innebär att vi tar över bland annat Järnvägsgatan. Avtalet var avgörande för att vi skulle kunna starta ombyggnaden av Orsa centrum. Det arbetet startade under första halvåret.

Tre medborgarförslag har behandlats. Förslaget att inte sälja folkparken Skeer avslogs. Förslaget att göra Orsa till en kretsloppsanpassad kommun ansågs besvarat då mycket av frågorna kommer att tas upp i den kommunala utvecklingsplanen. Medborgarförslaget att frilägga marken kring Skattungebjörken gick vidare till kommunstyrelsen.

Den upphandling av revisionstjänster som genomförts för de tre samverkande kommunerna har åter överklagats.

Framtiden

Två frågor dominerar höstens verksamheter. Antagandet av den kommunala utvecklingsplanen och – som alltid – budget och ekonomifrågan där det är av största vikt att vi håller oss inom ramarna..

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Delårsrapport jan-juli 2013

VERKSAMHET	2013		2012		Nettokostnad Jan-juli
	Nettokostnad Jan - Juli	Budget Jan - Juli	Avvikelse perioden	Avvikelse helår prognos	
Kommunfullmäktige	183	181	-2	0	145
Kommunalt partistöd	180	196	16	0	180
Revision	352	385	34	0	277
Valnämnd	0	0	0	0	0
Överförmyndaren	215	186	-29	-50	181
God man och förvaltare	178	204	27	0	503
Summa	1 107	1 152	45	-50	1 287

Kommentar till ekonomisk redogörelse

Resultatet för kommunfullmäktige (där även revision och överförmyndare ingår) uppvisar ingen större avvikelse för perioden.

Kostnaden för överförmyndarsamverkan beräknas på helårsbasis bli högre än föregående år med anledning av justeringar i organisationen. Prognosen ligger på ca minus 50 tkr.

Kommunstyrelsens verksamheter

I kommunstyrelsens verksamheter ingår kommunledning, räddningstjänst, folkhälsoråd, näringslivskontor samt kulturkontor och fritids- och servicekontor. De två sistnämnda svarar politiskt under egna utskott.

Förvaltningschefens inledning

Under första halvåret 2013 inleddes den efterlängtda centrumutvecklingen med första etappen av Järnvägsgatans ombyggnad. Byggstarten är viktig. Den är det synliga beviset på år av förhandlingar och planering, arbete som inte alltid syns utåt. Den innebär också en utmaning om att hålla ihop den fortsatta utvecklingen av kommunens verksamheter. Att gå i takt. Till hjälp och stöd får vi den kommunala utvecklingsplan som det arbetas med politiskt. Planen blir den nya körordern från våra politiker och innebär även en genomgång av vision, värdegrund och mål.

Under de första månaderna har vi också kommit ett steg längre i arbetet med en samlad kulturförvaltning.

Utredningen ”Bo bra på äldre dar” är också färdig och ger en bra bild på kommande behov och önskemål. Den har varit ute på remiss under våren och sommaren.

TV-programmet ”Moraeus med mera” har fortsatt ännu ett år. Med draghjälp av den PR programmet skapar har kommunen stöttat en turistsatsning, denna gång riktad mot Norge. En av våra stora utmaningar är att ta till vara det goda rykte som uppmärksamheten kring Orsa spelmän och Kalle Moraeus ger oss. Där finns mycket kvar att göra.

Måluppfyllelse

Kommunstyrelsens verksamheter är ansvariga för de kommunövergripande målen. Verksamheterna har också egna mål, hittills kallade förvaltningsmål. Ett av dessa är att se över vision, värdegrund och mål, samt uppföljning av detta. Arbetet kommer att leda till den nya kommunala utvecklingsplanen som ska beslutas under hösten. Syftet är att tydligare kunna visa vad som uppnåtts.

I delårsrapporten kommenterar vi främst avvikelser i måluppfyllelsen samt de aktiviteter som genomförs för att uppnå målen. En mer fullständig redogörelse för måluppfyllelsen sker i årsredovisningen.

Räddningstjänst

Antalet larm har varit betydligt fler än ett normalt (90 st). Inga allvarliga bränder i byggnader har förekommit. En större skogsbrand inträffade i Rättviks kommun och spred sig över kommungränsen. Branden bekämpades bland annat med tre helikoptrar

Uppslutning från skolan har varit dålig när det

gäller brandutbildning av eleverna. Målet för det så kallade skolprojektet nås inte. Däremot har 120 personer utbildats i hjärt- lungräddning.

Kultur

Minst 75 % av kulturkontorets aktiviteter riktar sig till barn- och ungdom. Målet att hälften av den totala kulturbudgeten ska riktas mot dessa grupper uppnås inte, främst på grund av höga fasta kostnader.

Fritids- och service

Projekt ”Matsvinn på Orsaskolan” intresserade eleverna mer än de vuxna på skolan. Resultatet blev mycket lägre än vad eleverna tänkte. Slutresultatet blev att man minskade svinnet med 11 %, medan ungdomarnas mål var 50 %.

Näringsliv

När det gäller allmänhetens attityder till företagande ska vi ligga bland de hundra bästa kommunerna i landet. Det har inte nåtts. Flera faktorer påverkar. Synen på kommunens övriga verksamheter påver-

kar hur man ser på företagande och näringsliv.

Däremot är målet nått vad gäller kommunalpolitikernas attityder till företagande. Där ligger vi bland de 72 bästa kommunerna. Även tjänstemännens attityder till företagande är godkänt.

Aktiviteter

Räddningstjänst

Dalälvsprojektet, planering av åtgärder vid ett eventuellt dammbrott i Dalälven, är i det närmaste slutfört. En utredning för förbättring av den kommunala ledningsplatsen pågår.

Folkhälsa

Projektet ”Vård på lika” villkor och ”Orsa åter i topp” ordnade ett gemensamt seminarium för att hitta samverkansformer för att förebygga och stärka insatser för barn och ungdomar med psykisk ohälsa. En lokal överenskommelse (LÖK) har träffats för att snabbt hjälpa dessa grupper.

Den årliga hälsoveckan är en del i arbetet för ökad fysisk aktivitet. I landmärkesmodellen som används i den kommunala utvecklingsplanen finns fysisk aktivitet med som ett av områdena.

Kultur

Utöver ordinarie kulturverksamhet har vi under första halvåret arbetat med förslaget om en samlad förvaltning i kulturhuset. Vi har också förhandlat med Landstinget kring ett regionalt musikuppsdrag, ett arbete som fortsätter.

Fritids- och service

Etapp 1 i centrumutvecklingen har tagit form och tagits emot väl av de flesta. Bristande underlag från vissa ledningsägare har tyvärr inneburit förse- ningar. Vi har i vissa lägen inte hunnit med informationen fullt ut till de som berörs av arbetena. Projektering av etapperna 2 och 3 pågår.

I etapp 1 av Styversbacken styckas sex tomter av. Första etappen kommer inte att ”gå ihop” ekonomiskt om man tar hänsyn till kostnader för framtagande av planer, vatten och avlopp, byggnation av vägar samt förväntade åtgärder på tillfartsväg till området. Faller första etappen väl ut kommer arbetet med etapp 2 att snarast påbörjas.

Kostenheten är från 1 januari 2013 en ny enhet under fritids- och servicekontoret. Enheten ska skapa en tydlig organisation och samordna och utveckla all måltidsverksamhet inom förskola, skola och äldreomsorg.

En större ombyggnad av skolbyggnaden ”Älsken sanning och frid” vid Kyrkbyskolan är påbörjad för att möjliggöra en flytt av Ungdomens hus och annan passande verksamhet.

Under våren 2013 har stadsnätutbyggnaden övergått till att omfatta projektering, planering samt strategisk utvecklingsarbete. Kanalisation för bredband kommer att samordnas med Fortum

för vissa sträckor.

Flera klagomål och synpunkter har kommit från allmänheten gällande skötsel av naturmark och tätortsnära grönområden. Främst handlar ärendena om skymd utsikt mot Orsajön. Under hösten kommer kommunens utegrupp vid arbetsmarknadsenheten (AME) att anlitas för slybekämpning i de värst utsatta områdena.

Näringsliv

Näringslivskontoret har förutom ordinarie verksamhet bland annat varit behjälpliga vid inspektionen av ”Moraeus med Mera” samt i riggandet av marknadsföringsprojektet ”Orsa i hjärtat av Dalarna” riktat mot Norge.

Framtiden

Vi har fortfarande stora utmaningar framför oss. Den stora utmaningen är som nämndes inledningsvis att få alla verksamheter att gå i takt. Bilden av kommunen blir aldrig bättre än den svagaste länken. Det är extra svårt att gå i den takten idag, då yttre förutsättningar förändras snabbare än någonsin. Förändringar och utmaningar är normaltillstånd, speciellt för små kommuner som vår. Det ställer krav - både på politisk ledning och på tjänstemannaorganisationen.

Ledarskapsfrågorna har vi arbetat med och kommer att få fortsätta att arbeta med. Men vi har också mer konkreta planer och utredningar att luta oss mot. Och vi är medvetna om att omvärldsbevakning är viktigare än någonsin. Orsa är inte ensamma, varken om problemen eller om förutsättningarna. Vi har båda. Ledarskapet måste se till att vi navigerar rätt. Sjökortet blir den nya kommunala utvecklingsplanen. Det är också viktigt med en fortsatt god samverkan med andra kommuner och aktörer.

Utmaningar för räddningstjänsten

Fler äldre bor kvar i hemmet vilket är ett problem ur brandsynpunkt. Vi måste arbeta mer med förebyggande brandskydd i våra bostäder.

Vi kommer under hösten att ha prova på dagar för kvinnor och män för att nå intresserade deltidsbrandmän.

Utmaningar för kulturkontoret

Vi måste göra en översyn av bemanning, öppettider och verksamhetsinnehåll på bibliotek och kulturhus. Dessutom måste vi planera en eventuell flytt av biblioteket till Kulturhuset.

Bibliotekssamarbetet mellan Mora, Orsa och Älvdalen intensifieras och en upphandling av gemensamt biblioteksdatasystem kommer att göras.

Vi har även fortsatta förhandlingar med landstinget kring kulturarv och ett eventuellt regionalt musikuppsdrag.

Utmaningar för fritid- och servicekontoret

Genomförandet av centrumutvecklingen ska vara klar före utgången av 2014.

Intresset och försäljningen av tomter i etapp 1 av Styversbacken kommer att ge oss en vägledning hur vi ska förhålla oss planeringsmässigt till de kommande etapperna.

I en allt kärvare ekonomisk situation ställs krav på att ta ut högre avgifter av vuxnas användande av våra idrotts- och fritidsanläggningar. På samma gång vill vi ur ett folkhälsoperspektiv stimulera vuxna till ökad fysisk aktivitet.

I nya Ungdomens Hus finns förutsättningar att kunna starta upp ytterligare aktiviteter för våra barn och ungdomar, både under eftermiddagar och under kvällar.

Kostenheten ska utarbeta grundliga riktlinjer och arbetsätt för att förbättra maten inom äldreomsorgen. Flera av kommunens kök är i stort behov av renovering och då all utrustning ingår i kostenheten är reparationskostnaderna höga. Ett samarbete mellan förvaltningarna är nödvändigt för att kunna planera långsiktigt.

En ”bredbandsstrategi” måste tas fram för utbyggandet av stadsnätet och nuvarande anslutningstaxa måste ses över.

Arbetet med en ny markstrategi ska påbörjas. En del lantmåteriförrättningar återstår efter omorganisationen av fastighetsverksamheten. Bland annat ska ledningsrätter för vatten- och avloppsnätet bildas samt fastighetsregleringar fastställas.

Ekonomisk redovisning

KOMMUNSTYRELSENS VERKSAMHETER		2013			2012
VERKSAMHET	Nettokostnad Jan - Juli	Budget Jan - Juli	Avvikelse perioden	Avvikelse helår prognos	Nettokostnad Jan-juli
Politisk verksamhet	4 786	3 456	-1 331	-2 275	4 074
Näringslivsåtgärder	1 634	1 794	160	0	1 946
Turism	1 178	1 210	32	0	1 347
Folkhälsa	24	29	6	0	22
Räddningstjänst	3 115	3 044	-72	-100	2 806
Affärsverksamhet	564	609	45	0	528
Kollektivtrafik	1 809	1 383	-426	-200	1 177
Centrala stödfunktioner	10 003	10 578	575	400	10 706
Föreningsbidrag	455	327	-128		394
Summa	23 567	22 429	-1 138	-2 175	22 999

Kommentarer till ekonomisk redovisning

Kommunstyrelsens verksamheter beräknas lämna ett underskott på 2 148 tkr i slutet på året. En orsak är att kollektivtrafiken förväntas kosta ca 400 tkr mer än budget. En annan orsak är underskottstäckningsbidrag till Orsa Lokaler som beräknas bli ca 500 tkr mer än budgeterat. Vidare belastar omställningskostnader för personal budgeten för kommunstyrelsen med ca 1 500 tkr. Räddningstjänsten har i år fått göra insatser vid flera skogsbränder vilket gör att den budgeterade ramen inte kommer att räcka. Merkostnaden beräknas bli ca 100 tkr.

De centrala stödfunktionerna beräknar att få ett resultat som är ca 400 tkr bättre än budget. Den främsta orsaken är löneservice som betalat tillbaka lite pengar för år 2012 samt växeln som har lägre kostnader för personal samt telefoniavtal än beräknat

Personalredovisning

Kommunledningskontoret

På kommunledningskontoret har den tidigare utredningssekreteraren gått till annan kommunal verksamhet och ersatts av en koordinator. Dessutom har en organisationsutvecklare anställts, vilket i sin tur gör att informationsansvarige kan gå tillbaka till ordinarie uppgifter. Under hösten kommer kommunesekreteraren att gå i pension.

Räddningstjänst

En av våra styrkeledare slutar sin tjänst i augusti efter 29 år inom räddningstjänsten. Vi har för närvarande full bemanning i våra styrkor. Det är dock ett stort problem att rekrytera deltidsbrandmän i Orsa. Vi har få arbetsplatser som ligger inom uttryckningstiden på fem minuter.

Kultur

Kulturkontoret har en pensionsavgång per den första juli. Vi kommer att avvakta med nyrekrytering

Fritids- och service

En ny chef för fritids- och servicekontoret har anställts under våren.

Inom parkavdelningen kommer inom de närmaste åren en ny medarbetare att behöva rekryteras på grund av pensionsavgång. Vår ordinarie personal har inte tid att sköta så kallade grönområden/naturområden i bostadsområdets närhet.

KULTURUTSKOTT	2013				2012
	Nettokostnad	Budget	Avvikelse	Avvikelse	Nettokostnad
	Jan - Juli	Jan - Juli	perioden	helår prognos	Jan-juli
VERKSAMHET					
Bidrag till studieorg	175	175	0	0	175
Adm kulturverksamhet	1 017	1 092	75	172	933
Allmän kulturverksamhet	119	73	-46	-75	84
Bildarkiv	44	23	-21	-10	6
Kultur för seniorer	55	58	3	0	0
Kultur i skolan	15	76	61	0	18
Adm bibliotek	1 508	1 633	125	-60	1 603
Vuxenmedia	162	192	30	0	169
Barnmedia	96	100	4	0	111
Statens kulturråd	1	0	-1	0	0
Skolbibliotek	19	41	22	0	12
Summa	3 211	3 463	252	27	3 110

Kommentar till den ekonomiska redovisningen

Överskottet på administrationen på grund av en vakant tjänst gör att vi kan lägga mer pengar än budgeterat på allmän kulturverksamhet och bibliotek. Därav avvikelserna. Vi kommer totalt att hålla ramen.

FRITIDS- OCH SERVICEUTSKOTTET	2013				2012
	Nettokostnad	Budget	Avvikelse	Avvikelse	Nettokostnad
	Jan - Juli	Jan - Juli	perioden	helår prognos	Jan-juli
VERKSAMHET					
Fritids- och servicekontor	881	1 268	387	0	896
Gator och vägar	4 038	4 336	298	0	3 680
Parker och lekplatser	825	1 143	318	0	1 050
Fritidsavdelningen	740	812	72	100	667
Idrotts- o fritidsanläggningar	3 532	3 738	206	0	3 955
Turism	73	86	14	0	66
Flygplats	82	50	-32	0	125
Ungdomens hus	504	835	330	100	645
Fastighet	66	272	206	0	1 033
Vatten o avlopp	434	379	-55	0	621
Kostenhet	992	603	-388	0	237
Summa	12 167	13 521	1 355	200	12 974

Kommentar till den ekonomiska redovisningen

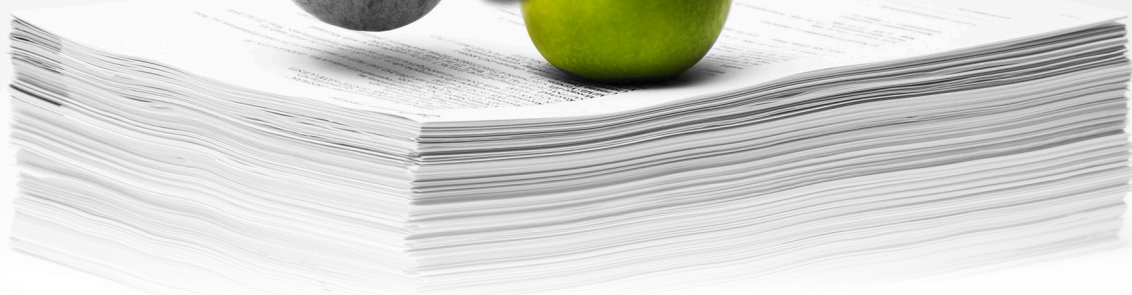
Föreningsbidragen har ett litet överskott. Om inga extra anslag beviljas räknar vi med ett överskott på årsbasis med 100 t kr.

Ungdomens hus har ett överskott eftersom ersättare för sjukskriven personal inte ersatts fullt ut. Inflyttningen i nya dyrare lokaler har dragit ut på tiden vilket lett till mindre hyreskostnader än budgeterat. Även om det alltid blir en del extrakostnader i samband med en flytt och nya lokaler tas i bruk så räknar vi med ett överskott på 100 tkr.

Kostenheten har för perioden ett underskott, vilket beror på en del reparationskostnader under första halvåret samt att sommaren kostar lite mer då vikarier behövs under semestrarna. Kostnaderna ska sjunka till hösten och förhoppningsvis klarar man ett nollresultat.

Barn- och utbildningsnämnden

Förvaltningschefens inledning

En stor del av våren har använts till att hitta vägar för att komma till rätta med det ekonomiska läget och måluppfyllelsen för Orsas elever.

Vi har fortfarande en lång väg att vandra när det gäller att få en organisation som ryms inom budgetramarna. Konturerna till en ny organisation har dock börjat tecknas. Med fantasi och mod samt med ett brett arbete bland många kommer vi att hitta nya arbetsätt och lösningar som leder till förbättrad effektivitet och bättre resursutnyttjande.

På högstadiet arbetar vi med att hitta en metod och modell som kan fungera för lärare och elever för att förbättra resultaten på kort och lång sikt. Denna metod vill vi så småningom införa i hela Orsas grundskola. Vi har under våren bjudit in till föräldramöten för att få ett större engagemang och erfarenhetsutbyte gällande skolans framtid i Orsa. Dessa träffar kommer att fortsätta under hösten.

Måluppfyllelse

Det ekonomiska målet är inte uppnått. Förvaltningen skulle ha behövt vara i fas med ramen redan nu för att förhindra ett allt för stort underskott. Förvaltningen dras med övertalighet inom grundskolan. Dessutom går gymnasienämnden med stort underskott. Till hösten ser det ut att bli något bättre inom grundskolan, medan gymnasienämndens verksamhet är fortsatt osäker.

Vi måste hitta en verksamhetsutveckling som i större grad tar till vara skolans resurser och utvecklar arbetsmetoder för detta. Enligt SCB har vi en något högre lärartäthet i Orsa än riket i snitt.

Måluppfyllelsen i skolan ser lovande ut. Förvaltningen gjorde en insats för att möta en hotande låg måluppfyllelse för niornas avslutande betyg. Lärare och elever lyckades att finna metoder för att fånga upp och åtgärda de brister som fanns. De metoderna vill vi arbeta vidare med och fortsätta att utveckla tillsammans med alla inblandade, för att generellt öka måluppfyllelsen i hela Orsas skola. Det är för tidigt att säga att vi är i hamn, men vi är på rätt väg.

Förskolan i Orsa uppfyller också målen med bra personaltäthet och god pedagogik. Under våren lyfter förskolan fram genusfrågor efter påpekande från skolinspektionen. Ovanför för både en del föräldrar och personal men nyttigt och lärorikt!

Aktiviteter

Den viktigaste aktiviteten har varit insatserna för att lyfta resultaten för de elever i årskurs nio som riskerade att inte få behörighet till gymnasiestudier. Insatserna var viktiga för de enskilda eleverna, men också för att hitta nya arbetsätt som kan användas inom hela grundskolan.

Personalredovisning

Förvaltningen har ny skolchef och utvecklingsledartjänsten är tillsatt på vikariat.

En rektorstjänst är vakant. Det ger oss utrymme att reflektera över vilket förhållningssätt en ledare bör ha i den organisation vi håller på att forma.

Två förskolechefer går i pension under hösten. Även här har vi möjlighet att tänka fritt i rekryteringen. Hur vill vi forma morgondagens förskola i Orsa? Vilket förhållningssätt vi vill se hos en ledare i organisationen?

Framtiden

Vi måste utveckla arbetsätt, metoder och förhållningssätt i organisationen för att få goda effekter både på resultaten och på ekonomin.

Det kommer att krävas mycket av alla för att få det förändringsarbetet att fungera. Det kommer också att ställa höga krav på medarbetarna. Med höga krav följer också stöd, uppmuntran, inspiration och förhoppningsvis arbetsglädje och stolthet.

Det kommer framförallt att ställas höga krav

på ett ledarskap med struktur, systematik, lojalitet och värme. Det handlar om allt ledarskap, från förvaltningsnivå, på chefsnivå och ända ut i klassrummet.

En tänkt organisationsförändring behöver diskuteras på ett strukturerat sätt med alla berörda -föräldrar, elever, personal och allmänhet. Det är förvaltningens ambition att genomföra denna process under hösten.

Två problemområden är särskilda behov hos elever och handledning på modersmål samt hemspråksundervisning (SVA). En långsiktigt hållbar plan måste tas fram för att undvika kostnadskrävande akutlösningar som inte håller god kvalitet. Vi behöver hålla en linje för hur dessa frågor hanteras genom hela skolan. Här behöver vi komplettera med kompetens och ansvarsfördelning. Vi tittar också på en lösning så att vissa handledare i modersmål skulle kunna finansieras genom AME resurscentrum.

Störst fokus ligger på grundskolans elever, deras vardagsmiljö, studiesituation och lärande, både i form av resultat i skolan och i livet.

Vi ämnar använda oss av 7-TJUGO metoden för att förbättra resultaten. Genom metoden arbetar man med varje elevs förmåga och vilja att ta ansvar för sin relation till sig själv och andra. Syftet är att ge eleverna bättre självkänsla och självförtroende. En god självkänsla är grunden till goda relationer till sin omgivning. Empati, respekt och medmänsklighet är viktig för kontakten med såväl klasskamrater som vuxenvärlden inom skolan. En förhöjd självkänsla och ett gott självförtroende ökar också möjligheten för varje individ att lyckas.

7-TJUGO är kortfattat en metod som syftar till att förhöja varje individs tro på sig själv.

Ekonomisk redovisning

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN	2013				2012
	Nettokostnad Jan - Juli	Budget Jan - Juli	Avvikelse perioden	Avvikelse helår prognos	Nettokostnad Jan-juli
Barn- o utbildningsnämnd	274	280	6	0	226
Administration	1 836	2 098	262	0	1 707
Musikskola	1 705	1 711	6	0	1 817
Förskola	14 857	15 118	261	75	14 713
Pedagogisk omsorg	731	730	-1	-40	918
Grundskola	42 350	39 128	-3 222	-3 905	40 332
Grundskär	1 010	1 400	390	300	1 158
Gymnasieskola	20 892	21 067	176	-1 700	18 926
Gymnasiesär	31	0	-31	0	958
Vuxenutbildning	39	-79	-118	0	1 218
SCOTT	282	0	-282	0	1 172
Integrationsenheten	-0	0	0	0	0
Ej fördelade medel	158	928	770	1 040	115
Projekt	25	0	-25	-25	5
Summa	84 188	82 381	-1 807	-4 255	83 264

Kommentar till ekonomisk redovisning

De stora orosmolnen på den ekonomiska BUN-himlen är grundskolan och gymnasienämnden som trots ansträngningar fortsätter att bygga på ett underskott på förvaltningen.

De övriga verksamheterna håller sig inom ram och där ser vi inte heller att något kommer att inträffa som skulle kunna öka underskottet.

Rektorerna ska redovisa en organisation anpassad till ram 14 augusti 2013. I denna redovisning ska ingå en fullständig personalplan för grundskolan i Orsa samt en redovisning av förändrade arbetsätt för att minska kostnaderna för barn i behov av särskilt stöd.

Den största orsaken till underskottet är personal som anställts utöver budget. En tidsplan för avveckling av personal kommer att kunna upprättas så fort rektorer lämnat in korrekt underlag på bemanning och organisation (14/8).

Socialnämnden

Förvaltningschefens inledning

Inledningen av 2013 har varit turbulent, med byte av både chefer och medarbetare. Läget har stabiliserat sig och arbetsglädjen infinner sig mer och mer i verksamheterna. Åtgärder för bättre arbetsmiljö för Individ- och familjeomsorgen och enhetscheferna har påbörjats. Arbetet ska ge långsiktiga lösningar, vilket också innebär en utveckling av verksamheten.

Inom arbetsmarknadsenheten, AME, har ett intensivt arbete pågått för att se vad som behövs för att möta de behov som finns. Utbildningen ”Leda för resultat” har gett oss bra verktyg inför det utvecklingsarbete som alltid pågår i förvaltningen. Kvalitetsledningssystemet arbetar vi med i samarbete med Mora och Älvdalen.

Måluppfyllelse

Medarbetarnas delaktighet

Vi har ökat IT-kompetens genom att utbilda personal i vårt verksamhetssystem. Några medarbetare har gått grundkurs i data via Siljansutbildarna.

Samverkan fungerar bra men vi behöver utveckla kvaliteten. Vi ser fram emot att införa det nya samverkansavtalet.

Brukarinflytande

Ungefär 67 % av brukarna inom äldre och handikappomsorgen har genomförandeplaner. På Lil-låhem saknas fortfarande en del, vilket kommer att åtgärdas i höst. Delaktigheten inom äldreomsorgen ska öka genom att brukarråd inrättas.

Ett brev med information om vad vi gör och vad som ska hända skickas ut två gånger om året till alla brukare inom äldreomsorgen.

Medborgarnas delaktighet

Vi har bra resultat i mätningarna av information på hemsidan. Förbättringar behövs när det gäller tillgänglighet på telefon och i vårt bemötande. I höst kommer hemsidan och intranätet att utvecklas och förbättras.

God ekonomisk hushållning

Arbetet med att nå budget i balans 2013 och klara ramen för 2014 pågår. Ett antal åtgärder har tagits fram och ska genomföras under 2013-2014.

Nästan alla verksamheter visar underskott. En viss osäkerhet finns gällande försörjningsstödet. Vi har inte sett någon minskning ännu och vi kan konstatera att inflödet är större än utflödet, trots att fler går till arbete och studier än tidigare.

Tillväxt

Utredningen om Lagen om valfrihetssystem, LOV, är klar och tas upp för beslut till hösten. Under tiden har det gjorts en rejäl genomlysning av hemtjänsten. Vi har förlängt avtalet med Skattunge service 2014 ut. Därefter ska detta upphandlas igen eller tas tillbaka i kommunal drift.

Arbetsmarknadsenheten, AME:s verksamheter utvecklas mot mer reella arbeten och praktikplatser som t.ex. att distribuera mat till våra pensionärer och eventuellt ta över tvätten till särskilt boende.

Returbutiken flyttar till en ny lokal i centrum där man kan utveckla butiken så att den blir ett positivt inslag i centrum.

Aktiviteter

Medarbetarnas delaktighet

Vi har genomfört en del utbildningar för att öka IT-kunskapen, men vi har lagt en för optimistisk tidsplan. Vi kommer att behöva göra en IT-plan för en bra planering gällande både användandet och utrustningen.

De flesta arbetsplatser har idag en fungerande samverkan. Vi måste dock förbättra kvalitén och utbilda cheferna så att de använder samverkan i det dagliga arbetet.

Brukarinflytande

En värdegrundsutbildning genomförs inom äldreomsorgen. Varje verksamhet får en värdegrundsutbildare som ska utbilda sina arbetskamrater under hösten. I nästa skede kommer de nationella värdighetsgarantierna att införas.

Egenkontroll av dokumentation och aktgranskning är genomförd i all verksamhet vilket lett till en handlingsplan med åtgärder som man arbetar vidare med.

Medborgarnas delaktighet

Webbaserad information för barn och unga med psykisk ohälsa har tagits fram och ska granskas av socialstyrelsen. Hemsidan och intranätet uppdateras kontinuerligt. Informationen från verksamheterna kan förbättras. Tillgängligheten och bemötande i telefon och via mejl måste vi arbeta vidare med, inte minst inom individ- och familjeomsorgen.

God ekonomisk hushållning

Vi ska utveckla arbetet med hemmaplanslösningar och tidiga insatser inom IFO för att minska kostnaderna för placeringar.

Resurs- och bemanning har gjort rutiner så att de har full kontroll för resursturer. Ett nytt årsarbetstidsavtal skulle innebära att resurstiden kan hanteras smidigare i datasystemet.

Samhällsservice

Kosthandboken inom äldreomsorgen ses över under slutet av 2013 i samverkan med kostchef. Laps Care, planeringsverktyg inom hemtjänsten, är infört men det är en del utvecklingsarbete kvar.

På grund av hög personalomsättning har införande och uppföljning av metoder och verktyg inom IFO varit svår genomförbart. En del kommer att genomföras inom ramen av projekten Orsa åter i topp och Vård på lika villkor.

Återkoppling till kund ska ske inom två arbetsdagar. I flesta verksamheterna fungerar det bra, förbättringar behövs inom IFO och vi behöver följa upp regelbundet.

Personalredovisning

Heltidsavtalet gör att vi har för mycket personal inom äldre och handikappomsorgen. Övertaligheten på ca 6,5 heltidstjänster kommer vi att kunna hantera på ett bättre sätt genom årsarbetstidsavtalet. Förutom detta ska vi under 2013-2014 minska antalet tjänster med cirka sju personer enligt de åtgärder som beslutats. Dessa minskningar kommer att hanteras inom verksamheterna utan att vi behöver säga upp någon. Det pågår fortfarande rekrytering inom individ- och familjeomsorgen då en del medarbetare ska vara lediga i höst samtidigt som en del nya satsningar ska genomföras.

På chefssidan satsar vi på att ge bättre stöd till första linjens chefer i hela förvaltningen genom att använda våra administrativa resurser på ett bättre sätt. Det är viktigt med mer långsiktiga lösningar som skapar stabilitet i förvaltningen.

Framtiden

Vi kommer att fokusera på resultat, ekonomi, utveckling och kvalitetssäkring. Genom att ha en budget i balans, arbeta med utveckling utifrån våra resultat och kvalitetssäkra det vi gör, kommer socialförvaltningen att ha goda möjligheter att nå verksamheternas mål.

Socialtjänsten påverkas hela tiden av omvärlden och förändringar i lagstiftning inom socialförsäkringssystemen, satsningar inom äldreomsorgen, hur många som klarar skolan, hur arbetsmarknaden ser ut och mycket annat. Vi måste vara aktiva och ta del av allt som händer i samhället på alla plan så att vi tidigt kan parera dessa förändringar.

SOCIALNÄMNDEN	2013				2012
	Nettokostnad Jan - Juli	Budget Jan - Juli	Avvikelse perioden	Avvikelse helår prognos	Nettokostnad Jan-juli
VERKSAMHET					
Socialnämnd	296	279	-17	0	330
Administration	8 110	7 543	-567	-520	7 525
Färdtjänst	919	758	-161	-300	665
Äldreomsorg	43 904	43 065	-839	-1 615	40 129
Psykiatri	1 266	1 472	206	150	1 186
Särskilda omsorgen / LSS	8 156	8 881	725	460	8 771
Individ och familjeomsorg	3 264	2 818	-445	85	3 186
Insatser vuxna	1 479	1 045	-435	-630	1 317
Insatser barn och ungdom	3 827	2 537	-1 290	-1 160	3 730
Ekonomiskt bistånd	5 289	3 894	-1 395	-1 360	4 597
Familjerådgivning, familjerätt	444	344	-100	-180	345
Arbetsmarknadsåtgärder	1 652	2 696	1 044	462	2 044
Ej fördelade medel	0	105	105	150	0
Projekt	3	0	-3	181	20
Summa	78 609	75 438	-3 171	-4 277	73 844

Kommentar till ekonomisk redovisning

En överkapacitet på 6,5 tjänster finns på grund av heltidsavtalet inom äldreomsorgen. Detta hanteras på ett bra sätt av resurs och bemanningseenheten, men kan inte lösas fullt ut. Årsarbetstidsavtalet kommer till viss del att lösa detta men minst 25 % av heltidstjänsterna kan man inte använda effektivt på grund av de lagar och avtal som finns.

Vi har ökade kostnader på cirka 500 tkr för tvätten på grund av hur avtalet med Samhall är formulerat. Vi ser över vilka alternativ som finns för att hålla budget.

Hjälpmiddelen inom hemsjukvården kostar det dubbla jämfört med vad som skatteväxlats. Just nu diskuteras en gemensam nämnd för detta i Dalarna.

Myndighetsservice har oroande höga kostnader. Deras budget har också ökat mycket inför 2013. En översyn ska göras av verksamheten.

Inom socialpsykiatrin har behoven minskat, vilket ger ett överskott. Verksamheterna inom Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS har underskott på personalkostnaderna på gruppboendena. Detta är åtgärdat men kostnaderna är fortsatt höga.

Inom individ- och familjeomsorgen har kostnaderna för placeringar varit höga. Vi påbörjar nu satsningar på hemmaplan för att minska detta. Tidiga insatser är också en del av det som behöver utvecklas. Vi arbetar vidare med den frågan under hösten, tillsammans med Barn- och utbildningsförvaltningen.

Vi har fortsatt höga kostnader för försörjningsstöd. Fler ansöker än tidigare. Även om vi avslutar en hel del så ser vi en ökning av antalet hushåll. Vi har förbättrat samarbetet för att snabbare kunna genomföra åtgärder men vi har fortfarande en bit kvar. Kommunstyrelsen har beviljats ett tilläggsanslag för att vi ska kunna skapa arbetspraktikplatser vilket kommer att minska kostnaderna för försörjningsstöd under hösten.

Socialnämnden har beslutat om 17 åtgärder som ska genomföras 2013-2014. Detta blir det viktigaste arbetet för oss alla framöver. Åtgärderna har tagits fram utifrån vad som ger minst negativa konsekvenser för de vi är till för.

Miljönämnden

Förvaltningschefens inledning

Under första halvåret har livsmedelskontrollen kommit igång mycket bra. Fler än hälften av våra livsmedelsverksamheter har kontrollerats. Hälsoskyddstillsynen har pågått som planerat. Inom miljötillsynen ligger vi lite efter planen.

Inom naturvården pågår bland annat biologisk återställning av flottade älvar, renoveringar av Blomtäkt och iordningställande av slätterängar. Kalkningsverksamheten påbörjades under våren med en mycket hastig vårflod vilket har ställt till med problem på kalkdoserarna. Det ser dock ut som vi klarar de kemiska målen i sjöarna och vattendragen.

Vi har påbörjat översynen av miljöbalkstaxan och timavgiften. Kontoret arbetar med kvalitetsarbete för att få till en rättssäker handläggning. Vi ger information och rådgivning till verksamhetsutövare och medborgare och i år arbetar vi även med mer riktade informationsinsatser.

Måluppfyllelse

Målen för kontroll på livsmedelsverksamheter och natur- och vattenvårdsarbete kommer att nås. Det gäller även tillsyn på hälsoskyddsverksamheter, förorenad mark, rättssäker handläggning och information. Målet om delaktighet kommer också att uppnås.

När det gäller tillsyn på miljöfarliga verksamheter och energi kommer vi eventuellt att få problem med att nå målen. Detta beror på att en av miljöinspektörerna är tjänstledig och att vi fått lov att fördela om arbetsuppgifterna bland de andra inspektörerna. Förhoppningsvis kommer vi få tag på en ersättare och kan på så vis hinna med den tillsyn vi planerat att göra.

Vi började redovisa nyckeltalen i samband med årsredovisningen. Av den anledningen har vi inga delårsvärden att jämföra med.

Aktiviteter

Inom miljöskyddstillsynen arbetar vi med energifrågor, där vi deltar i ett tillsynsprojekt tillsammans med länets kommuner och länsstyrelsen.

Miljökontoret kontrollerar att företagen har egenkontroll för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljö. Vi jobbar också med tillsyn av förorenad mark, bland annat genom om att granska provtagnings- och saneringsplaner. Dessutom arbetar vi med tillsyn på avloppsreningsverk, där vi ingår i ett länsprojekt med inriktning på tillskottsvatten.

Inom hälsoskyddstillsynen har vi arbetat med tillsyn av UV-strålning på förskolor. Dessutom har

vi tillsyn på buller i skolmatsalar. Vi har även tillsyn hos tobaksförsäljare och på rökfria skolgårdar. Miljökontoret jobbar även med tillsyn på vattenverk hos små vattenledningsföreningar. Badbassänger kontrolleras av bassängägarna, så kallad självkontroll.

Miljökontoret deltar i ett länsprojekt rörande redlighet, det vill säga att ett livsmedel består av det som det uppges innehålla och att det går att spåra. Dessutom kontrollerar vi från livsmedelssidan, reservoarer hos vattenledningsföreningar. Vi inventerar också livsmedelsverksamheter för att ta reda om de omfattas av reglerna om att de ska ta egna prover (mikrobiologiska kriterier).

Andra aktiviteter förutom tillsyn och kontroll är information och rådgivning samt kvalitetsarbete. Vi arbetar även med förvaltning av reservat och kalkning.

Personalredovisning

En av våra medarbetare har varit tjänstledig sedan våren för att pröva nytt arbete på en annan kommunal verksamhet. Vi har därför gjort en omfördelning av arbetsuppgifter mellan medarbetare och kommer också att behöva rekrytera en ny inspektör under hösten.

Framtiden

En utmaning nämnden står inför är att få till en väl fungerande tillsynsverksamhet, inom miljötillsyn-

nen. Eftersom vi under de senaste åren inte varit fullt bemannade är det svårt att hinna utföra all den miljötillsyn som är planerad. Vid rekrytering av inspektörer märker vi att det finns många välutbildade personer, men det är svårt att få dessa att välja Mora och Orsa framför storstadskommuner. Under året ser vi över våra taxor och avgifter för att kunna utöka personalstyrkan. Vårt mål är att på sikt vara tio årsarbetare som arbetar med livsmedels- och miljöbalkstillsyn.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMND	2013				2012
	Nettokostnad Jan - Juli	Budget Jan - Juli	Avvikelse perioden	Avvikelse helår prognos	Nettokostnad Jan-juli
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	20	45	25	0	31
Administration	356	443	86	0	350
Miljöskydd	-135	127	263	0	-211
Miljö, hälsa o hållbar utveckling	427	195	-232	0	420
SUMMA	668	810	142	0	590

Kommentar till ekonomisk redovisning

Mora och Orsa miljökontor ser ut att gå med drygt 140 tkr i överskott. Orsas del av detta överskott är ca 40 tkr. Överskottet beror på att vi har lägre personalkostnader på grund av tjänstledighet, föräldraledighet och sjukfrånvaro. När det gäller kalkning och naturvård har vi inte rekvirerat alla bidrag från länsstyrelsen ännu. Årets prognos är att vi kommer att hålla oss inom budgeten.

Byggnadsnämnden

Förvaltningschefens inledning

Förvaltningen har deltagit i framtagande av förstudie för nytt ärendehanteringssystem. Upphandling och genomförande kommer att ske under hösten/vintern 2013 - 2014. Förvaltningen har utökats med en planarkitekt, verksamhetskoordinator och kart- matchef. Arbetet med återbesättning av tjänster fortsätter under hösten.

Arbetet med den kommunala översiktsplanen är i full gång. Förberedelser har gjorts inför höstens omfattande fältinventeringar.

Måluppfyllelse

Nämnden har som förvaltningsmål satt upp att fattade beslut ska vara tydliga och väl underbyggda. Som mått används antal överprövningar som går nämnden emot. Det har skett i ett fall under perioden januari – juli 2013. I en överprövning har myndigheten delat nämndens uppfattning.

Nyckeltal

	<i>januari - juli 2013</i>	<i>januari - juli 2012</i>
<i>Antal lagakraftvunna planer</i>	3	1
<i>Antal byggärenden</i>	120	112
<i>Antal bostadsanpassningsärenden</i>	21	23
<i>Antal övriga ärenden</i>	45	25

Aktiviteter

93 % av de bygglov som byggnadsnämnden har hanterat under perioden januari till juni har kunnat handläggas enligt plan- och bygglagens tjänstegaranti, på max 10 veckor. Endast fyra ärenden har tagit mer än 10 veckor att handlägga.

Under första halvåret har 19 ansökningar om bostadsanpassningsbidrag kommit in. 14 av dessa är färdiga. Fem ärenden handläggs. Orsa kommuns övertagande av hemrehabilitering kan leda till problem för bostadsanpassningen. Ett vikariat som arbetsterapeut är inte tillsatt. Det gör att bostadsanpassningen kontaktas direkt. Ofta anpassas bostaden istället för att behovet av tekniska hjälpmedel provas i första hand. Funktionsnedsättning

måste utvärderas och bedömas av kommunens arbetsterapeuter, utifrån individens behov.

Planbesked för ändring av detaljplan för hotellområde i Grönklitt har lämnats inom fyra månader från ansökningstillfället.

Arbetet med översiktsplanen pågår. Strukturen på översiktsplanens upplägg och innehåll har valts.

Under hösten 2013 kommer stora delar av kommunen att inventeras av personal på planerheten, fritids- och serviceförvaltningen samt miljökontoret. Mycket av inventeringens fokus hamnar på LIS frågan (landskapsutveckling i strandnära lägen) för att kunna peka ut lämpliga LIS områden. Inventeringen ska även ge vägledning för att kunna få tillstånd en nyanserad bedömning kring bebyggelseutveckling och rationell jordbruksdrift i landskap med många stenrosen.

Översiktsplanen ska bygga på de visioner som arbetet med den kommunala utvecklingsplanen (KUP) kommer fram till. KUP arbetet har dragit ut på tiden och därmed även påverkat tidplanen för översiktsplanarbetet.

Detaljplanen för Skylodge och detaljplanen för Styversbacken har antagits och vunnit laga kraft den 23 april 2013. Detaljplanen för ändring för hotellområde i Grönklitt vann laga kraft den 28 juni.

Ett gemensamt kartsystem för Mora, Orsa och Älvdalen tas i drift under augusti 2013. Vi ajourhåller data till Nationella vägdatatabasen, NVDB, i enlighet med kommunens avtal.

En kartbutik har tagits fram för att kunna hämta

data och produkter ur våra databaser. Vi fortsätter dokumentationen av stadsnätet i Mora - Orsa och har avsatt ytterligare resurser för ajourhållning av primärkartorna i kommunerna. Ett antal "GIS grupper" har startat upp i Mora, Orsa och Älvdalen.

Personalredovisning

Under våren har tjänsterna verksamhetskoordinator och kart- mätchef tillsatts. Arbetet med att rekrytera ny bygglovsutredare har slutförts. Även

mindre förändringar inom förvaltningen har genomförts. Bland annat har en assistent på administrativa enheten fått en tjänst som bygglovsassistent på bygglovsenheten.

Framtiden

En utmaning för framtiden är att vara så konkurrenskraftiga att vi behåller vår kompetenta personal och även lyckas med att nyrekrytera efter pensionsavgångar. Förvaltningen kommer under de närmsta sex åren att bytas ut till 30 % på grund av sådana.

BYGGNADSNÄMNDEN	2013			2012	
	Nettokostnad Jan - Juli	Budget Jan - Juli	Avvikelse perioden	Avvikelse helår prognos	Nettokostnad Jan-juli
VERKSAMHET					
Byggnadsnämnd	64	103	38	0	69
Stadsbyggnad adm	708	737	30	0	1 030
Bygglov	210	82	-128	0	-453
Planer	280	228	-52	0	194
Översiktsplan	358	394	36	0	-29
Karta, Mät, GIS	425	452	26	0	267
Bostadsanpassning	312	412	100	0	277
Summa	2 357	2 407	50	0	1 356

Kommentar till ekonomisk redovisning

Byggnadsnämnden följer i stort sett budget. Bygglovsenheten har under perioden januari till juli ett underskott. Detta beror på att periodens ärenden till största del består av enklare ärenden, som tillbyggnader och eldstäder och inte så många nybyggnationer. Större ärenden väntas in under hösten.

Driftredovisning för perioden januari-juli 2013

	Nettokostn Jan-juli 2013	Budget jan-juli 2013	Avvikelse	Nettokostn Jan-juli 2012
Kommunfullmäktige	-1 107	-1 152	45	-1 287
Kommunstyrelsen	-23 567	-22 429	-1 138	-22 999
Kulturutskottet	-3 211	-3 463	252	-3 110
Fritids- och serviceutskottet	-12 166	-13 521	1 355	-12 974
Barn- och utbildningsnämnden	-84 188	-82 381	-1 807	-83 264
Socialnämnden	-78 615	-75 438	-3 177	-73 844
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-668	-810	141	-590
Byggnadsnämnden	-2 357	-2 407	50	-1 356
Löneökningar	-1 752	-2 917	1 165	-2 258
Summa verksamheters nettokostnader	-207 632	-204 517	-3 115	-201 681
Finansiering	207 410	206 699	711	209 122
Summa	-222	2 182	-2 404	7 441

Investeringsredovisning för perioden januari-juli 2013

	Budget 2013 Jan-Dec	Utfall 2013 Jan-juli	Utfall 2012 Jan-juli
Nämnd			
Kommunstyrelsen	2 575	1 018	4 545
Fritid- och serviceutskottet	11 846	4 392	1 443
Barn- och utbildningsnämnden	1 290	333	297
Socialnämnden	1 350	160	465
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	0	0	0
Byggnadsnämnd	0	0	0
Exploateringsfastighet	8 650	85	87
Totalt Orsa kommun	25 711	5 988	6 837

35% av kommunens budgeterade investeringar (exklusive exploateringsfastigheter) var förbrukade vid delårsbokslutets upprättande, vilket procentuellt är något högre än motsvarande siffra föregående år.

De största investeringarna är (tkr)

	Budget 2013	Utfall jan-juli 2013
Järnvägsgatan	5 891	3 530
Bredband till byar	2 000	629
Ombyggnad gator	1 500	205
Stadsnät IT	500	389
Summa	9 891	4 753

Periodens resultaträkning (tkr)

	Not	Utfall	Utfall	Diff
		130731	120731	
Verksamhetens intäkter	1	43 232	44 053	-821
Jämförelsestörande poster	2	0	7 105	-7 105
Verksamhetens kostnader	3	-250 245	-244 925	-5 320
Avskrivningar	4	-4 171	-4 466	294
Verksamhetens nettokostnader		-211 185	-198 233	-12 952
Skatteintäkter	5	142 893	141 438	1 455
Generella statsbidrag och utjämning	6	66 063	62 006	4 058
Finansiella intäkter	7	3 120	3 176	-55
Finansiella kostnader	8	-1 114	-946	-168
Periodens resultat		-222	7 441	-7 662

Balansräkning (tkr)

TILLGÅNGAR

	Not	130731	121231	120731
Anläggningstillgångar		130731	121231	120731
Materiella anläggningstillgångar				
Byggnader och tekniska anläggningar	9	63 396	59 895	56 681
Maskiner och inventarier	10	15 144	16 910	14 570
Pågående arbeten		-3	0	0
Finansiella anläggningstillgångar	11	24 161	24 372	117 153
Summa anläggningstillgångar		102 698	101 177	188 403

Omsättningstillgångar

Exploateringsfastigheter		4 166	4 083	3 965
Kortfristiga placeringar		64 006	11 384	11 384
Fordringar		35 285	71 047	39 855
Kassa och bank		47 691	98 639	38 757
Summa omsättningstillgångar		151 149	185 153	93 961

SUMMA TILLGÅNGAR

253 847   286 330   282 364

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Ingående eget kapital		151 638	150 513	150 513
Periodens resultat		-222	1 125	7 441
Summa eget kapital	12	151 416	151 638	157 954

Avsättningar

Avsättningar för pensioner	13	18 267	17 306	16 404
Summa avsättningar		18 267	17 306	16 404

Skulder

Långfristiga skulder	14	11 223	5 800	33 800
Kortfristiga skulder		72 942	111 587	74 206
Summa skulder		84 164	117 387	108 006

SUMMA EGET KAPITAL & SKULDER

253 847   286 331   282 364

Panter och ansvarsförbindelser			
Panter och därmed jämförliga säkerheter			
Uttagna fastighetsinteckningar	400	400	400
Avgår: panter i eget förvar	-400	-400	-400
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna	192 001	179 098	180 606
Övriga ansvarsförbindelser	362 473	339 473	278 419
Summa	554 475	518 571	459 025

Kassaflödesanalys (tkr)

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	Not	130731	120731
Verksamhetens intäkter		43 232	44 053
Återbetalning AGS-KL		0	7 105
Verksamhetens kostnader		-250 266	-244 925
Verksamhetens nettokostnader		-207 035	-193 767
Skatteintäkter och intäkter av bidrag		208 956	203 443
Finansiella intäkter		3 120	3 176
Finansiella kostnader	15	-131	-594
Justering för rörelsekapitalets förändring avseende hela verksamheten	16	-2 966	7 666
I. Verksamhetsnetto		1 945	19 924
INVESTERINGAR			
Inköp av materiella tillgångar	17	-5 905	-6 750
Avyttrade materiella tillgångar	18	0	477
Inköp finansiella tillgångar	19	0	-350
Förändring av kortfristiga placeringar		-52 622	0
II. Investeringsnetto		-58 527	-6 623
FINANSIERING			
Utlåning			
Återbetald utlåning	20	212	1 204
Upplåning			
Amortering			-7 000
Förändring av långsiktiga skulder			
Ökning av investeringsbidrag och anslutningsavg		5 423	
Lösen av pensionsskuld			
III. Finansieringsnetto		5 634	-5 796
Förändring av likvida medel (I+II+III)	21	-50 948	7 506

NOTER RESULTATRÄKNING

1 Verksamhetens intäkter	130731	120731
Intäkter enligt driftredovisningen	55 525	50 845
Justeringar:		
Interna intäkter	-12 293	-6 792
Intäkter enligt resultaträkningen	43 232	44 053
2 Jämförelsestörande poster		
Återbetalning AGS-KL	0	5 548
Återbetalning AVBF-KL	0	1 556
S:a jämförelsestörande poster	0	7 105
3 Verksamhetens kostnader		
Kostnader enl. driftredovisning	-257 232	-245 942
Justeringar:		
Interna kostnader	12 293	6 792
Fin kostnader på verksamheten	27	23
Förändring pensionsavsättning och individuell pension	-5 694	-5 800
Löneökningar	-1 752	-2 258
Kalkylerad personalomk.	35 808	33 911
Pension o Personalförsäkr.	-34 949	-33 286
Internränta	1 255	1 657
Övriga kostn på finansieringen	0	-23
Kostnader enl resultaträkningen	-250 245	-244 925
4 Avskrivningar		
Beloppen utgörs av planenliga avskrivningar. Avskrivningarna beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde.		
5 Skatteintäkter		
Egna skatteintäkter	142 893	141 438
S:a skatteintäkter	142 893	141 438
6 Gen statsbidr o utjämning		
Inkomstutjämningsbidrag	52 220	48 145
Strukturbidrag	2 972	3 004
Regleringsbidrag	1 816	0
Kostnadsutjämningsbidrag	4 642	3 636
Regleringsavgift	0	1 981
LSS utjämning	-4 076	-3 195
Kommunal fastighetsskatt	8 489	8 436
S:a gen statsbidr o utjämning	66 063	62 006
7 Finansiella intäkter		
Räntor på utlämnade lån	106	2 486
Räntor på likvida medel	755	348
Återföring nedskr aktier Grönklitt	2 203	0
Övriga finansiella intäkter	56	342
S:a finansiella intäkter	3 120	3 176
8 Finansiella kostnader		
Räntor på långfr. Lån	98	552
Ränta på pensionsmedel	983	352
Övriga finansiella kostnader	34	41
S:a finansiella kostnader	1 114	946

NOTER BALANSRÄKNING

	130731	123112	120731		130731	123112	120731
9 Byggnader och tekniska anläggningar				Det bokförda värdet fördelar sig på följande sätt:			
Anskaffningsvärde				Verksamhetsfastigheter	9 919	10 104	10 262
Ack anskaffningsvärde IB	117 311	100 132	100 132	Fastighet för affärsverksamhet	0	0	0
Omklassificering Stadsnät	0	9 167	9 167	Publika fastigheter	47 165	43 337	39 865
Årets anskaffningar	5 362	9 321	4 467	Fastighet för annan verksamhet	6 313	6 453	6 554
Anskaffningsvärde på årets avyttringar	0	-996	0	S:a bokfört värde	63 396	59 894	56 681
Anskaffningsvärde på årets korrigeringar	0	-313	-1 042	Maskiner	1 795	1 903	1 894
Ack anskaffningsvärde UB	122 673	117 311	112 724	Inventarier	8 542	9 766	8 648
Avskrivningar				Fordon	3 834	4 207	2 949
Ack avskrivningar IB	-57 417	-54 235	-54 236	Konst	246	246	246
Omklassificering Stadsnät	0	-417	-417	Övriga maskiner och inventarier	727	789	833
Årets avskrivningar	-1 861	-3 310	-1 926	S:a inventarier	15 144	16 910	14 570
Ack avskrivningar på årets avyttring	0	519	535	11 Finansiella anläggningstillgångar			
Ack avskrivningar på årets korrigeringar	0	27	0	Aktier			
Ack avskrivningar UB	-59 277	-57 416	-56 044	Orsa bostäder AB (100%)	15 393	15 393	15 393
Bokfört värde	63 396	59 895	56 680	Orsa vatten och avfall AB (100%)	2 000	2 000	2 000
10 Maskiner och inventarier				Oreälvens kraft AB (35%)	18	18	18
Anskaffningsvärde				Siljan Turism AB	334	334	334
Ack anskaffningsvärde IB	69 809	73 919	73 919	Kommuninvest	281	281	631
Omklassificering Stadsnät	0	-9 167	-9 167	Övriga aktier och andelar	394	394	690
Årets anskaffningar	545	6 690	2 283	S:A AKTIER OCH ANDELAR	18 420	18 420	19 066
Anskaffningsvärde på årets avyttringar	0	-1 043	-590	Långfristiga fordringar			
Anskaffningsvärde på årets korrigeringar	0	-590	0	Oreälvens Kraft AB	4 448	4 659	4 660
Ack anskaffningsvärde UB	70 354	69 809	66 445	Kommuninvest förlagslån	1 000	1 000	1 000
Avskrivningar				Region Dalarna	293	293	0
Ack avskrivningar IB	-52 899	-50 177	-50 177	Revers Orsa Lokaler	0	0	92 427
Omklassificering Stadsnät	0	417	417	S:a finansiella anl.tillgångar	24 161	24 372	117 153
Årets avskrivningar	-2 311	-4 354	-2 538	12 Eget kapital			
Ack avskrivningar på årets avyttring	0	791	423	Ingående eget kapital	151 638	150 513	150 513
Ack avskrivningar på årets korrigeringar	0	423	0	Öronmärkt för pensioner	23 676	22 700	22 700
Ack avskrivningar UB	-55 210	-52 900	-51 875	Periodens resultat	-222	1 125	7 441
Bokfört värde	15 144	16 910	14 571	Varav öronmärkt för pensioner	0	976	3 500
				S:a eget kapital	151 416	151 638	157 954
				13 Avsättningar för pensioner			
				Pensionsskuld	14 524	13 326	11 438
				Ränta på pensionsskuld	233	601	1 849
				Särskild löneskatt	3 510	3 379	3 117
				S:a pensionsskuld	18 267	17 306	16 404
				14 Långfristiga skulder			
				Kommuninvest (rta 1,86%)	5 800	5 800	33 800
				Gatukostnadsersättning	5 000	0	0
				Anslutningsavgifter stadsnät	423	0	0
				S:a långfristiga skulder	11 223	5 800	33 800

NOTER KASSAFLÖDESANALYS

15 Finansiella kostnader	130731	120731
Enligt resultaträkningen	-1 114	-946
Ränta på pensionsskuld	983	352
Summa	-131	-594

16 Justering för rörelsekapitalets förändring avseende hela verksamheten

Förändring exploateringsfastigheter	-83	0
Förändring kortfristiga fordringar	36 069	12 190
Förändring kortfristig fordran invest	0	87
Förändring kortfristiga skulder	-38 952	-4 612
Summa	-2 966	7 666

17 Inköp av materiella tillg.

Maskiner och inventarier	545	2 283
Fastigheter och anläggningar	5 362	4 467
Pågående arbeten	-3	0
Summa	5 905	6 750

18 Avyttrade materiella tillgångar

Maskiner och inventarier	0	0
Fastigheter och anläggningar	0	477
Summa	0	477

19 Inköp av finansiella tillgångar

Kommuninvest	0	350
Summa	0	350

20 Återbetald utlåning

Amortering Oreälvens Kraft AB	212	251
Amortering revers OLAB	0	953
Summa	212	1204

21 Förändring av likvida medel

Ing balans kassa o bank	98 639	31 251
Utg balans kassa o bank	47 691	38 757
Summa	-50 948	7 506

Prognos för driftredovisning 2013

	Prognos 2013	Budget 2013	Avvikelse	Avvikelse 2012
Kommunfullmäktige	2 025	1 975	-50	-265
Kommunstyrelsen	40 825	38 450	-2 375	-1 677
Fritids- och serviceutskottet	22 979	23 179	200	-521
Kulturutskottet	5 909	5 936	27	
Barn- och utbildningsnämnden	145 480	141 225	-4 255	-1 975
Socialnämnden	133 599	129 322	-4 277	-1 612
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	1 388	1 388	0	40
Byggnadsnämnden	4 127	4 127	0	200
Löneökningar	5 000	5 000	0	0
Summa verksamheters nettokostnader	361 332	350 602	-10 730	-5 810
Finansieringens nettointäkter	361 147	354 342	6 805	2 524
Summa	-185	3 740	-3 925	-3 286

Prognos för 2013 års resultaträkning (tkr)

	Not	Prognos 2013	Budget 2013	Avvikelse Budget/ Prognos	Resultat 2012
Verksamhetens nettokostnader (exklusive avskrivningar)		-352 776	-347 209	-5 567	-341 788
Jämförelsestörande poster				0	
Avskrivningar	1	-7 300	-6 500	-800	-7 664
Verksamhetens nettokostnader	2	-360 076	-353 709	-6 367	-349 452
Skatteintäkter	3	244 849	242 041	2 808	241 003
Generella statsbidrag och utjämning	4	113 200	113 476	-276	106 376
Finansiella intäkter	5	4 088	3 233	855	4 720
Finansiella kostnader	6	-2 246	-1 301	-945	-1 522
Årets resultat		-185	3 740	-3 925	1 125

NOTER TILL PROGNOSEN 2013

1 Avskrivningar

Beloppen utgörs av planenliga avskrivningar. Avskrivningarna beräknas på anläggningstillgångarnas anskaffningsvärde.

2 Verksamhetens nettokostnader	Prognos 2013	Budget 2013	Resultat 2012
Nettokostnader enligt driftredovisningen (exkl avskrivningar)	-363 485	-351 411	-342 129
Justeringar:			
Förändring pensionsavsättningar och semesterlöneskuld	-9 634	-10 254	-8 912
Pension o Personalförsäkr.	-50 384	-48 918	-59 347
Kalkylerad personalomkostnad	61 637	60 873	58 870
Internränta	2 300	2 501	2 884
Finansiella int och kostn på verksamheten	-10	0	4
Grönklittsgruppen aktier ökat värde	2 203	0	0
Återbetalning AGS-KL	6 800	0	7 105
Övriga int och kostn på finansieringen	0	0	-263
Verksamhetens nettokostnader	-350 573	-347 209	-341 788

3 Skatteintäkter

	Prognos 2013	Resultat 2012
Egna skatteintäkter	244 849	241 003
S:a skatteintäkter	244 849	241 003

4 Generella statsbidr o utj

	Prognos 2013	Resultat 2012
Utjämning	105 685	97 311
LSS-utjämning	-6 987	-5 477
Kommunal fastighetsavgift	14 502	14 542
S:a statsbidrag	113 200	106 376

5 Finansiella intäkter

	Prognos 2013	Resultat 2012
Räntor på utlämnade lån	285	284
Räntor på likvida medel	1 350	339
Ränta lån till Orsa lokaler AB	0	3 599
Omvärdering aktier Grönklittsgruppen	2 203	
Övriga finansiella intäkter	250	498
S:a finansiella intäkter	1 885	4 720

6 Finansiella kostnader

	Prognos 2013	Resultat 2012
Räntor för långfr lån	-150	-869
Räntor på pensionsmedel	-2 096	-601
Övriga finansiella kostnader	-225	-52
S:a finansiella kostnader	-2 246	-1 522

Redovisningsprinciper

Delårsrapporten skall för kommunen visa det resultat som gäller för årets 7 första månader. Följande principer gäller för delårsrapporten:

- Redovisningen har skett enligt god redovisningssed, den kommunala redovisningslagen samt de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning utfärdat vad gäller redovisningen.
- Resultatet för 7 månader och helårsprognosen bygger på lämnade underlag från förvaltningarna. Kostnader och intäkter har periodiserats av respektive förvaltning för att hamna i rätt period.
- Pensionsförpliktelser och särskild löneskatt har periodiserats till 7 månaders resultat efter beräknad prognos.
- Skatteintäkterna har periodiserats till 7 månaders resultat efter senast kända prognos vid tiden för bokslutet.
- Resultaträkningen utgår från intäkterna och kostnaderna i driftredovisningen, sedan dessa summor har justerats med interna poster.
- Sociala avgifter har bokförts i form av procentuella personalomkostnadspålägg i samband med löneredovisningen.
- Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet. Avskrivningstiden beräknas på anläggningarnas beräknade ekonomiska livslängd. Internräntan har beräknats med 2,9 % på tillgångarnas bokförda värde.
- Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar bokförs enligt RKR rekommendation 18 som en långfristig skuld och kommer att periodiseras över anläggningstillgångens nyttjandeperiod.
- Kostnadsräntor hänfödda till redovisningsperioden har skuldbokförts och belastat periodens resultat.
- Statsbidrag och skatteintäkter som avser redovisningsperioden men inte var utbetalda 31 juli har forringsförts.
- Semesterlöneskulden och timlöneskulden har inte beräknats per sista juli. Som grund för detta ställningstagande ligger främst att delar av skulden (ferielöner och uppehållslöner) inte kan beräknas i tid för att ingå i delårsbokslutet. Snabbhet prioriteras alltså före exakthet.
- Exploateringsfärdigheter klassificeras från och med 2009 som omsättningstillgångar.
- Vissa aktier klassificeras som kortfristig placering då syftet med innehavet är avyttring för att lösa framtida pensioner.
- Klassificering av hyres-/leasingavtal pågår. I delårsbokslutet betraktas all leasing som operationell.
- Pensionsskulden har beräknats av KPA enligt RKR's rekommendation, Rips 07. Pensionsåtaganden som intjänats före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen. Pensioner intjänade från och med 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen.
- Delårsbokslutet innehåller ingen sammanställd redovisning.

Ordlista

Anläggningstillgång Aktier, obebyggda eller bebyggda fastigheter, anläggningar o dyl som skall användas i verksamheten för stadigvarande bruk.

Avskrivningar Planmässig nedsättning av anläggningstillgångars värde.

Avsättningar är ekonomiska förpliktelser vilkas storlek eller betalningstidpunkt inte är helt bestämd.

Balansräkning Sammanfattning av tillgångar, skulder och eget kapital.

Eget kapital Skillnaden mellan totala tillgångar och totala skulder indelas i anläggningsskapital (bundet kapital i anläggningar mm) och rörelsekapital (fritt kapital för framtida drift- och investeringsändamål).

Finansnetto Skillnaden mellan finansiella intäkter (intäktsräntor) och finansiella kostnader (utgiftsräntor).

Interna kostnader/intäkter är handel mellan olika verksamheter i kommunen.

Internränta Kalkylmässig kostnad för det kapital (bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar) som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Investering Anskaffning av tillgångar som skall användas stadigvarande i kommunens verksamhet.

Kassaflödesanalys Beskriver in- och utflödet av pengar, visar hur kommunen genom den löpande verksamheten, upplåning mm fått in pengar och hur dessa använts.

Kassalikviditet Omsättningstillgångarnas förhållande till de kortfristiga skulderna (exkl. förråd).

Kortfristiga skulder Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten vilka förfaller till betalning inom 1 år.

Likvida medel Pengar inestående på bank eller medel som i övrigt är lättillgängliga.

Långfristiga skulder Skulder med en löptid överstigande 1 år.

Omsättningstillgångar Likvida medel, förråd, kortfristiga fordringar eller lös egendom som inte är anläggningstillgång.

Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med den kommunala redovisningslagen.

Pensionsskuld är avsättningar för pensioner intjänade fr o m 1998 redovisas som en avsättning i balansräkningen samt kostnader i resultaträkningen.

Resultaträkning Sammanställning av årets driftverksamhet och hur den har påverkat kommunens egna kapital.

Skattekraft Skatteunderlaget utslaget per invånare i kommunen.

Skatteunderlag Summan av de beskattningsbara inkomsterna i kommunen.

Skatteutjämning Syftar till utjämning av ekonomiska förutsättningar mellan kommunerna.

Soliditet Andelen eget kapital i förhållande till de totala tillgångarna dvs graden av egenfinansierade tillgångar. Visar kommunen finansiella styrka.

Revisorerna

